

NÁRODNÍ PARKY

in.ihned.cz/zahranici

Muránská planina

MÁLO ZNÁMÝ SLOVENSKÝ NÁRODNÍ PARK

Polodivocí koně pasoucí se na zelených horských loukách uprostřed lesů. To je téměř ikona Národního parku

Muránská planina, vyhlášeného v roce 1997
v západní části Slovenského rudohoří.

Oproti jiným národním parkům na Slovensku je poměrně málo známý a navštěvovaný, což souvisí zejména s takřka úplnou absencí infrastruktury a s relativní nedostupností krasové planiny. Z hlediska zachovalosti a koncentrace přírodních hodnot představuje Muránská planina jedno z nejcennějších území Slovenska.

Ráj pro milovníky přírody

Vlastní území parku má rozlohu 21,931 hektaru a jeho podstatnou část tvoří krasová plošina. Nachází se zde více než 150 významnějších nepřístupných jeskyní, 15 propastí, přes 50 ponorů a vyvěraček, jakož i množství povrchových krasových jevů. Nejrozsáhlejším jeskynním systémem je 2221 metrů dlouhá jeskyně Bobačka se sifony, podzemními jezírky a krasovou výzdobou. Výškové rozpětí planiny je od 400 metrů nad mořem v údolí Muráňky až po 1439 metrů vysokou Fabovu hoř. Nejvyšším vrcholem celého území společně s ochranným pásmem je 1476 metrů vysoká Stolica.

Příroda Muránské planiny je bohatá na vzácné a málo pozměněné společenství rostlin a živočichů s mnoha reliktními a endemickými druhy. Zastoupené jsou xerothermní, horské, alpské i subalpské druhy rostlin – roste zde 97 chráněných druhů, 35 endemitů a subendemitů (nejznámější je paleoendemit lýkovec muráňský). Z živočichů zde mají domov například medvědi, vlci, rysy, divoká kočka, vydra, orel skalní i křiklavý. V jeskyních žije několik druhů netopýrů.

Kromě husté sítě značených turistických chodníků jsou na území národního parku vybudované také dva naučné chodníky. První vede z Velké louky na Muránský hrad a na jeho jednotlivých zastávkách lze najít stručné informace o flóře, fauně, lesnictví, geolo-

gii, geomorfologii planiny a seznámit se s historií hradu. Druhý chodník nazvaný Stožky je monotematický a je věnovaný lesu a lesnictví. Vede kolem národní přírodní rezervace Malá Stožka a jeho součástí je na samém začátku zrekonstruovaný vagon lesní železnice, v němž je instalovaná expozice věnovaná lesním železnicím a ochraně přírody.

Muránský hrad

Jedním z mnoha pokladů, které Muránská planina skrývá, je Muránský hrad, poprvé zmiňovaný ve 13. století. Patří mezi nejrozsáhlejší hrady na Slovensku – rozkládá se na ploše 3 ha. Díky své poloze ve výšce 938 metrů je nejvýše položeným gotickým hradem ve střední Evropě. V 15. století patřil Janu Jiskrovi z Brandýsa, a proto ho navštívil také spisovatel Alois Jirásek, když sbíral podklady pro svůj román Bratrstvo. Osídlen byl až do počátku 18. století, kdy ho silně poškodily požáry a začal pustnout. Dnes zde nalezneme rozsáhlou volně přístupnou zříceninu o rozměrech 360 x 96 metrů, částečně porostlou stromy, s překrásnou vyhlídkou do kraje.

Hrad lemuje příkré svahy a ze zbytků hradeb se otevírají nádherné pohledy na okolní hory. Nejhezčí rozhledy nabízejí upravené vyhlídkové plošiny na severovýchodním okraji hradu – Protiturecká bašta – a jihozápadním okrajem – Cigánska veža. Z Protiturecké bašty je vidět do údolí Muráňky, na hřebben Šiance a vrchol Kráľovy hoľi v Nízkých

FOTO:BOHUMIL BREŽEK

Tatrách. Z Cigánské veže lze spatřit hluboko dole obec Muráň a údolí Dolinského potoka.

Koně z Velké Louky

Avšak to, co na Muráň přitahuje stále více návštěvníků, jsou koně. A ne ledajaký, nýbrž polodivocí koně chovaní pro potřeby lesního hospodářství. V sousedství Velké Louky, která za Slovenského národního povstání sloužila jako polní letiště, se nachází hřebčín, který je také jediným trvale obydleným lidským příbytkem na planině. Zde můžeme spatřit celé stádo koní bravurně dirigované mladým mužem na koni, jako vystřiženým z Divokého západu. Je jedním z osmi lidí, kteří se o koně starají. V pracovní smlouvě nemá napsáno kovboj, ale pastýř koní. Bydlí v maringotce bez elektřiny a vody, stejně jako jeho předchůdci před sedmapadesáti lety.

Koně a Muránská planina patří dohromady, a to i přesto, že jejich chov v hřebčíně na Vel-

Jak se tam dostat

Turistickými východisky a zároveň vstupy do národního parku jsou obce po jeho obvodu – Muráň, Tisovec, Pohronská Polhora-Michalová, Červená Skala a Závadka nad Hronom. Nejvíce využívaná je obec Muráň, kam se dostanete po osmi kilometrech jízdy z Revúci.